

Planläggningsbeskrivning – 2021-11-29

Göteborg–Borås, en del av nya stambanor

Med hjälp av denna planläggningsbeskrivning får du information om hur projektet kommer att planläggas, när du kan påverka samt vilka beslut som kommer att fattas.

Bakgrund, ändamål och syfte med projektet

Det svenska järnvägsnätet är hårt belastat. Det leder till att systemet är störningskänsligt och har punktlighetsproblem, att det är svårt att få tid för förebyggande underhållsåtgärder och att tågtrafiken inte kan utvecklas i takt med den ökade efterfrågan. För att lösa de brister och behov som finns beslutade regeringen 2014, i den nationella planen för transportsystemet för 2014–2025, att planera för och bygga nya stambanor mellan Stockholm–Göteborg och Stockholm–Malmö. Sträckan Göteborg–Borås är en del av den nya stambanan mellan Göteborg och Stockholm. I nationell plan för transportsystemet 2018–2029 ingår projekt Göteborg–Borås, som ett namngivet projekt.

Ny järnväg mellan Göteborg-Borås ska:

- Vara del av nya stambanor mellan Stockholm och Göteborg/Malmö,
- Tillföra betydande kapacitet och robusthet till Västsveriges järnvägssystem för att möjliggöra punktliga och effektiva tågresor för människor och näringsliv,
- Ge väsentligt kortare restider med tåg mellan Göteborg och Borås,
- Genom ökad tillgänglighet med tåg skapa goda förutsättningar för en stark arbetsmarknadsregion och en hållbar regional utveckling,
- Genom ökad tillgänglighet till Landvetter flygplats bidra till förbättrade möjligheter att nå internationella noder och marknader,
- Främja hållbara resor i stråket Göteborg-Borås.

Sträckan omfattar ca 6 mil ny dubbelspårig järnväg för höghastighetståg och snabba regionaltåg.

Hur ser processen ut och när kan jag påverka?

När en ny järnväg ska planeras inleds en planläggningsprocess som regleras av lagen om byggande av järnväg. I processen tar Trafikverket fram en järnvägsplan, som visar var och hur järnvägen ska byggas. Planläggningsprocessen kommer för det här projektet att innehålla fem faser. Dessa beskrivs kort i figur 1 nedan.



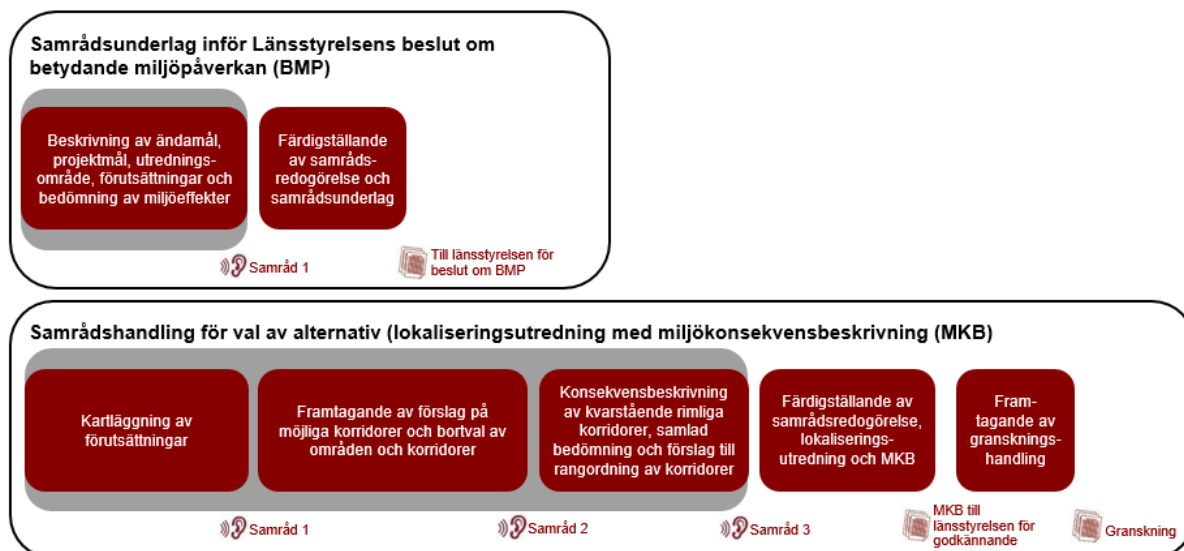
Figur 1 Göteborg-Borås planläggningsprocess för järnvägsplan. Mörkt block visar vilken fas som pågår nu. Grått block visar avslutad fas.

Nu pågår arbetet med **lokaliseringsutredning** med tillhörande **miljökonsekvensbeskrivning**, se markering i figur 1. När en järnväg byggs ska den ges ett sådant läge och utformas så att ändamålet med järnvägen uppnås med minsta intrång och olägenhet utan oskälig kostnad. I lokaliseringsutredningen identifieras, beskrivs och utvärderas alternativa korridorer för den framtida järnvägen. Utredningen utmynnar i ett förslag till korridor för den fortsatta planläggningen. Miljökonsekvensbeskrivningen innefattar identifiering och beskrivning av projektets miljöpåverkan samt behov av miljöanpassningar och skyddsåtgärder.

Under processens gång kommer flera **samråd** att genomföras. Samråd innebär att vi kontakter och för dialoger med bland annat andra myndigheter, kommuner, organisationer, enskilda berörda och allmänheten för att få synpunkter på utredningen och kunskap om området som vi utreder. Samråden kan gå till på olika sätt, och kan exempelvis vara möten eller att handlingar och kartor presenteras på webben och där du kan lämna synpunkter digitalt. Samråden kommer att ha olika inriktningar beroende på när i processen de sker. Tidigt i processen i lokaliseringsutredningen ligger större fokus på allmänna intressen (exempelvis mark- och vattenområden enligt 3-4 kap. miljöbalken, riksintressen för natur- och kulturmiljö). Enskilda intressen (exempelvis enskilda fastigheter) beaktas mer i senare skeden som vid planförslag till järnvägsplan. Alla synpunkter som kommer in under samrådsprocessen sammanställs och bemöts i en samrådsredogörelse.

I planeringen av ny järnväg mellan Göteborg-Borås hålls kontinuerliga samråd i flera olika mötesserier med Västra Götalandsregionen, berörda kommuner, kommunalförbunden i Göteborg och Borås, Länsstyrelsen Västra Götaland och Swedavia. I dessa mötesserier, som kommer pågå under hela planläggningsprocessen, deltar både tjänstemän och politiker.

Utöver dessa mötesserier har vi, i arbetet med lokaliseringsutredningen, haft tre större samrådstillfällen under våren 2020, hösten 2020 samt våren 2021, se figur 2.



Figur 2 Översiktlig planering av faserna samrådsunderlag och lokaliseringsutredning med MKB (samrådshandling för val av alternativ) med tre större samrådstillfällen. Samrådstillfällena illustreras med ett öra.

Vad har hänt?

Som ett första steg i planlägningsprocessen ska länsstyrelsen fatta beslut om projektet kan antas medföra betydande miljöpåverkan (BMP). För att kunna fatta det beslutet har vi tagit fram ett **samrådsunderlag** som översiktligt beskriver hur omgivningen kan komma att påverkas av den nya järnvägen mellan Göteborg-Borås. Under våren 2020 genomfördes ett samråd om underlaget. De synpunkter som inkom då har sammanställs i en samrådsredogörelse, där även Trafikverkets bemötande av synpunkterna framgår.

Samrådsunderlaget och samrådsredogörelsen låg till grund för länsstyrelsens beslut att projektet kan antas medföra betydande miljöpåverkan, vilket fattades i juli 2020. Det innebär att en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) ska tas fram och att samråd ska ske med en utökad samrådsrets. Vi kommer därmed att samråda med länsstyrelsen, regionen, regional kollektivtrafikmyndighet, de berörda kommunerna, de enskilda som särskilt berörs, samt med statliga myndigheter, organisationer och den allmänhet som kan antas bli berörda.

I oktober 2020 fattade regeringen beslutet att den nya järnvägen mellan Göteborg och Borås ska tillåtlighetsprövas enligt 17 kap. miljöbalken. För infrastruktur är det större väg- och järnvägsprojekt med stor påverkan på miljön och hushållningen med mark och vatten som kan bli föremål för prövning. Prövningen visar om en trafikaneläggning kan tillåtas på en viss plats. Om regeringen ger tillåtlighet för en korridor ska järnvägen anläggas inom den beslutade korridoren.

Hösten 2020 hölls det **andra samrådet** i planläggning av den nya järnvägen, se figur 2. Fasen samrådsunderlag är avslutad och pågående fas är lokaliseringsutredning. Under detta samråd visade vi olika alternativ på korridorer där järnvägen kan gå, samt områden och alternativ som har varit med tidigt i utredningen, men som vi föreslår inte utreds vidare. Detta samråd syftade till att skapa en dialog om hur lokaliseringsalternativen kan tillgodose ändamål och projektmål och dialog kring miljökonsekvensbeskrivningens innehåll och utformning. Synpunkter som kommit in har sammanställts och bemötts i en samrådsredogörelse som finns publicerad vid samrådshandlingarna för samrådet våren 2021. Dokumenten finns tillgängliga på projektets webbplats www.trafikverket.se/goteborg-boras.

Våren 2021 hölls det **tredje samrådet**. Till detta samråd var de korridorer och stationslägen som redovisades på höstens samråd 2020, nu konsekvensbedömda. Utifrån den samlade

kunskapen hade en sammanvägd bedömning gjorts och vi presenterade vårt förslag till rangordning av lokaliseringalternativen för ny järnväg mellan Göteborg och Borås. Till detta samråd redovisades även hela miljökonsekvensbeskrivningen med miljöbedömningar av effekter och konsekvenser. Fördjupningar och fortsatta utredningar hade gjorts inom ett antal områden. Vid samrådet våren 2021 publiceras även samrådsredogörelsen för höstens samråd. Dokumenten finns tillgängliga på projektets webbplats www.trafikverket.se/goteborg-boras

Synpunkter som kom in i samrådet våren 2021 har sammanställas och bemötts i en samrådsredogörelse. Eftersom den nya järnvägen ska tillåtlighetsprövas behöver miljökonsekvensbeskrivningen godkännas av länsstyrelsen. Hösten 2021 skickades miljökonsekvensbeskrivningen in till länsstyrelsen för godkännande. Samrådsredogörelsen för samråd våren 2020, hösten 2020 och våren 2021 skickades även med som underlag till länsstyrelsen. Dokumenten finns tillgängliga på projektets webbplats www.trafikverket.se/goteborg-boras.

Vad händer framöver?

Eftersom den nya järnvägen ska tillåtlighetsprövas behöver den färdiga lokalisering-utredningen och miljökonsekvensbeskrivning ställas ut för **granskning**. Det planeras ske i **början av 2022**. Granskning kan starta när miljökonsekvensbeskrivningen är godkänd av länsstyrelsen. Granskning är ett sista formellt skede där granskningssynpunkter kan lämnas. Dessa synpunkter sammanställs i ett granskningsutlåtande.

Den nya järnvägen mellan Göteborg och Borås ska **tillåtlighetsprövas** enligt 17 kap. miljöbalken. Tillåtlighetsprövningen sker när lokalisering-utredningen och miljökonsekvensbeskrivningen är färdiga. För infrastruktur är det större väg- och järnvägsprojekt med stor påverkan på miljön och hushållningen med mark och vatten som kan bli föremål för prövning. Prövningen visar om en trafikaneläggning kan tillåtas på en viss plats. Om regeringen ger tillåtlighet för en korridor ska järnvägen anläggas inom den beslutade korridoren. Beslutet innebär att Trafikverket ska skicka ett beslutsunderlag med förslag till val av korridor till regeringen. Regeringen beslutar sedan om att tillåta Trafikverket att bygga järnvägen inom den föreslagna järnvägskorridoren. För att regeringen ska kunna fatta beslutet behöver pågående lokalisering-utredning och miljökonsekvensbeskrivning gå djupt i frågor om bland annat riksintressen, Natura 2000 och artskydd för att säkerställa att järnvägen kan byggas med hänsyn till miljöbalkens regler. Inför regeringens tillåtlighetsprövning och beslut om vilken korridor som ska utredas vidare kommer en **beredningsremiss** att genomföras med berörda myndigheter, vilket kommer att ske parallellt med granskningen.

Parallellt med prövningen kommer arbetet med **planförslag till järnvägsplaner** påbörjas, där vi utreder exakt var järnvägen ska gå inom den korridor som vi har föreslagit till regeringen. Vår tidplan utgår från inriktningen vi har tillsammans med Västra Götalands regionen om en byggstart 2025–2027 och det kräver att vi arbetar vidare parallellt med regeringens tillåtlighetsprövning. För ny järnväg mellan Göteborg - Borås kommer sträckan delas upp i flera olika delar där vi tar fram separata planförslag till järnvägsplan för varje del. Vid framtagande av planförslag utreds var och hur järnvägen ska byggas inom den beslutade korridoren. Då studeras alternativa utformningar och detaljer för järnvägens utformning, tekniska lösningar, skyddsåtgärder med mera för att klarlägga markbehoven. I detta skede kommer det att hållas **flera samråd** och större fokus ligger då på enskildas intressen och hur fastighetsägare påverkas av den nya järnvägen. De synpunkter som kommer in redovisas i en samrådsredogörelse på samma sätt som sker i lokalisering-utredningen. Även i detta skede tas en miljökonsekvensbeskrivning fram för varje järnvägsplan. Länsstyrelsen ska godkänna miljökonsekvensbeskrivningen innan järnvägsplanen ställs ut för **granskning**. Efter granskningen ska länsstyrelsen tillstyrka planen.

Därefter gör Trafikverket en **fastställelseprövning**. När järnvägsplanen fastställts och den har vunnit laga kraft kan järnvägen börja byggas. Vi planerar att börja bygga den nya järnvägen någon gång mellan 2025-2027.

Vill du veta mer?

Denna planlägningsbeskrivning kommer att uppdateras löpande under arbetets gång. Hör gärna av dig till oss om du har frågor! Mer information om den nya järnvägen och kontaktuppgifter hittar du på vår webbsida www.trafikverket.se/goteborg-boras.



Adress:

405 33 Göteborg, Besöksadress: Vikingsgatan 2-4

Telefon: 0771-921 921 Texttelefon: 010-123 50 00

www.trafikverket.se